

Taavet+Sten Tulevikufond MTÜ Tegevusaruanne

Miks me panustame?

Soovime, et ka saja aasta pärast panustavad maailma hästi haritud ja ettevõtlikud inimesed vabadusi austavast Eestist. Sellisele tulevikule mõeldes lõime 2022. aastal Taavet*Sten Tulevikufondi, mis koondab meie partnerluse ühiskondliku mõjuga investeeringud, toetused ja annetused ühe katuse alla.

Panustame Eesti ühiskonda vastavalt oma väärtustele ning aitame sel moel ehitada Eestit suuremaks.

Usume, et selle saavutamiseks on meil head eeldused:

- Meil on positiivne **kogemus ettevõtlusest**: oleme näinud, et väikeses riigis saab algatada suure mõjuga muutusi.
- Meil on **pikaajaline vaade**: soovime algatada muutusi, mis toovad positiivset mõju ja eeskju aastakümnete jooksul.
- Meil on **fookus**: lähiaastatel keskendume muudatustele **hariduses ja noorte vaimse tervise vallas, edendame ettevõtlikkust** ja toetame meie **vabaduste kaitsmist**.

Usume, et mainitud valdkonnad on inimeste pikaajalise heaolu alustaladeks. Samuti usume, et **koostööle suunatud** väike Eesti ühiskond suudab olla korraga kiire ning samas teha otsuseid oma inimesi kaasates.

Meie lähenemine

Me mõtestame oma tegevust mõjuinvesteeringutena, mitte passiivse annetamisena. Selleks saame laenata ideid ja otsustusprotsesse, mida kasutame edukalt ka oma kasumit taotlevate investeeringute puhul.

Mõju-algatuste puhul ei eelda me enamasti rahaliselt kasumisse jõudmist, küll aga eeldame, et meie toetatud algatustel on **mõõdetav mõju, tugev meeskond ja suutlikkus leida ka teisi investoreid-toetajaid**.

Teisalt on meie portfellis ka ettevõtmised, mille puhul näeme võimalust rahaliseks iseseisvumiseks. Kui sellised algatused suudavad pikemas plaanis jõuda tulu teeniva ärimudelini, saab neil olla ka kestev või isegi kasvav mõju ühiskonnale. Sellistesse ettevõtmistesse oleme teinud ka aktsiainvesteeringuid.

Me investeerime algatustesse pika vaate alusel – sihime positiivset mõju 10-aastasest perspektiivis. Enamasti eelistame teha investeerimisotsused 2–3 aastaks ette. Usume, et pikem partnerlus on kõigile pooltele kasulik: algatused saavad planeerida oma tegevusi pikemalt ette, ja meil on võimalus kursis olla nende arengutega pikema aja jooksul. Hindame igal aastal, kas projekti mõju, meeskonna jaks või tee jätkusuutliku mudelini on säilinud.

Tahame teha aktiivset koostööd teiste mõjuinvesteeringutega. Eesti elu edendamine ei ole null-summa mäng, iga uue panustaja lisandumine aitab kaasa ühiskonna kasvamisele ja arenemisele.

Neist põhimõtetest lähtuvalt valime ka projekte, mida toetame.

Mida saame pakkuda

Rahalist toetust

Enamasti oleme projektide finantseerijad.

Aega

Suuremate investeeringute puhul panustame töösse nõukogu tasemel.

Teadmisi

Mõtleme kaasa strateegia ja mõõdikute seadmisel, aitame oma võrgustikuga.

2023 numbrites

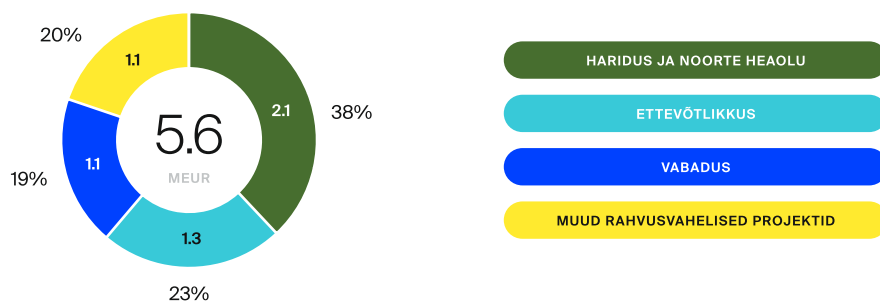
Oleme süstemaatiliselt investeerinud ühiskondlikesse algatustesse alates 2018. aastast. Alguses tegime seda OÜ Notorious alt või eraisikutena, 2022. aastast jätkusid investeeringud Taavet*Sten Tulevikufondi alt.

2023 aastal tegime kokku 22 mõjuinvesteeringute otsust summas 2,6M eurot. Suurima osa ehk 1,4M eurot suunasime haridusse ja noorte vaimse tervisega tegelevatesse algatustesse. Alates 2022 on Taavet*Sten Tulevikufond kokku teinud mõjuinvesteeringute otsuseid summas 5.6M eurot, millest 31.12.2023 seisuga on välja makstud 2.8M eurot. Olgu mainitud, et käeosolevas aruandes avalikustame nii sõlmitud lepingute mahud kui ka aasta jooksul tehtud tegelikud väljamaksed. Suur osa sõlmitud lepingutest jagunevad mitme aasta peale ning 31.12.2023 seisuga on sõlmitud kuid välja maksmata toetuste summa 2.8M eurot.

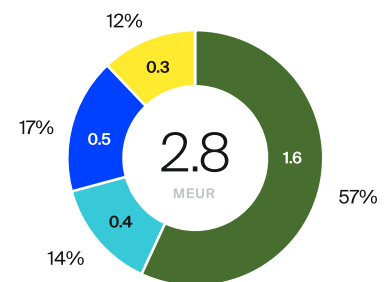
Väljamakstud toetused ja tehtud investeeringud valdkondade lõikes MEUR

VALDKOND	2023 VÄLJA		2022–2023 SÕLMITUD		PROJEKTIDE ARV	SUURIMAD PROJEKTID 2022–2023
	MAKSTUD MEUR	OSAKAAL	LEPINGUD MEUR*	OSAKAAL		
Haridus	1.6	57%	2.1	38%	13	kood/Jõhvi, KiVa, Arengusammud, Haridusfond
Vabadus	0.4	14%	1.1	19%	8	SALK, Levila, Vabamu, Kaitseliit
Ettevõtlikkus	0.5	17%	1.3	23%	1	CDL Estonia
Muu, rahvusvahelised projektid	0.3	12%	1.1	20%	6	Founders Pledge
KOKKU	2.8	100%	5.6	100%	28	

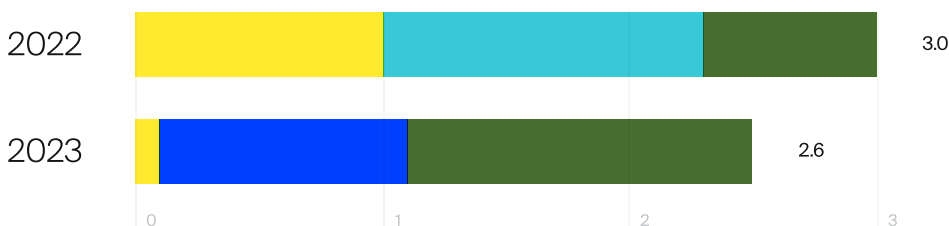
2022 ja 2023 lepingud MEUR

2023 väljamaksed MEUR

Lepingute jaotus aastate ja valdkondade kaupa MEUR

● Muud rahvusvahelised projektid
 ● Ettevõtlikkus
 ● Vabadus
 ● Haridus ja noorte heaolu

Haridus ja noorte vaimne tervis

Soovime näha Eestis kaasaegset, hästi juhitud haridussüsteemi, mis toetab kõigi süsteemis osalejate arengut. Tahame, et meie algatuste mõju jõuaks kõikide õpetajate ja õpilasteni.

Selleks, et mõista, milliste haridusprobleemide lahendamisel erakapitali mõju kõige tugevam oleks, palusime mõttekeskus [Praxise](#) abi. Üsna ruttu jõudsime tõdemuseni, et rääkides haridusest pole võimalik mööda vaadata noorte vaimsest tervisest. Koostöös ekspertidega sõnastasime sõlmpunktid selliselt:

Hariduse väljakutsed:

1. Õpetajate puudus / ajakasutuse ebaefektiivsus
2. Koolijuhtimise kvaliteet
3. Aineõpetuse ja hariduspsühholoogia koostöö

Vaimse tervise väljakutsed:

1. Ebapiisav ennetustöö
2. Kirjaoskuse ja eneseabi puudus
3. Abi ebavõrdne kättesaadavus

Seda raamistikku kasutame nüüd selleks, et otsida sobivaid algatusi. Meie suuremad toetatud projektid hariduse ja vaimse tervise vallas on toodud allpool.

kood/Jõhvi

Programmeerimiskool on meie suurim toetatud algatus. Lõime selle koos 7 ülejäänud kaasasutajaga 2020. aastal. Soovisime vähendada tarkvaraarendajate põuda ja pakkuda kergesti kättesaadavat ümberõppevõimalust koos iseõppel põhineva õppekavaga.

Tänaseks on koolis alustanud 4 lendu ja kokku 800 õpilast, lõpetanud on üle 100 õpilase ja tarkvara arenduse vallas on neist töö leidnud 80 inimest. Kooli vilistlaste poolt on loodud (vähemalt) 3 idufirmat, millest Ajujahi Top 20 hulka jõudnud MindSee tegeleb noorte vaimse heaoluga ja StealthSyntax loob lahendusi andmekaitse vallas.

Möödunud aastasse jäi koolile uue õppeplatvormi arendamine ja kooli laienemine Soome – hea näide sellest, et suudame oma haridust eksportida ka lähiriikidesse.

Lähiaastate eesmärk on laiendada 10 koolini, mis on alles algus teekonnal jõudmaks 1 miljoni õpilase nišši maailma. Selleks peame edasi arendama oma õppeprogrammi ja kasutajakogemust nii õpilastele kui ka programmist huvitatud tööandjatele ning tugevdama oma kohalolu sihtkohtades, kuhu plaanime laieneda.

[kood/Jõhvi](#) ↗

kood/Jõhvi lähieesmärk on avada 10 uut kooli, lõppeesmärk jõuda 1 miljoni õpilase nišši

Vedajad: Karin Künnapas, Elle-Mai Pappel-Näks, alates 1.04.2024 Lauri Haav

Meie toetus 2023: 605,000 eurot; kumulatiivne koos teiste ettevõtete alt tehtud toetustega 2021–2023: 1.9M eurot

PEAMISED SAAVUTUSED:

- 80 töölesaanut
- Soome laienemine
- Kogukonna kasvatamine (tulem 3+ startupi)

VÕTMENÄITAJAD:

- Sisseastujaid 800
- Lõpetanute arv 106
- Soovitusindeks NPS õppijatel 46

Praktikal

Praktikal pakub füüsika ja keemia õppevahendeid ning aitab õpetajaid tunni ettevalmistamisel. Praktikal on jõudnud juba 160 kooli ja mõjutanud rohkem kui 25,000 õpilase õpinguid. Algatusel on ambitsioon jõuda ka Eestist väljapoole ning olla üks Eesti hariduseksporti teerajajaid.

Praktikali platvorm on terviklahendus, kus saab luua õppesisu, viia läbi kaasahaaravaid tunde, korraldada teadmiste kontrole, koguda õpianalüütikat ning seda analüüsida. Praktikal hoiab õpetajate aega kokku ning kaasajastab aineõpetust.

[Praktikal](#) ↗

Eesmärk: võimaldada õpetajatel luua õpilaskeskne klassiruumikogemus, kus huvi teaduse vastu soodustavad praktilised tegevused ja aktiivne õppimine

Loodud: 2021

Vedajad: Omari Loid

PEAMISED SAAVUTUSED:

- Põhikooli füüsika ja keemia 8. klassi terve õppekava katmine käed-külge ettevalmistatud tundidega
- HolonIQ top 50 nordic-baltic edtech teacher support kategoorias
- LaeEnd programmi käivitamine

VÕTMENÄITAJAD:

- Kasutatavate õpetajate arv: 210
- Kokku puutuvate õpilaste arv: 25,000
- Koolide arv: 160
- Esitatud vastuste arv 2021–2023: 225,000

Arengusammud

Arengusammude programmis aitavad õpetajad üksteisel paremaks saada, viies läbi tunnivaatlusi, andes täpset tagasisidet ning toetades uute õpetamisoskuste harjutamist väikeste sammude haaval. Teadusuuringute järgi on just see tõhusaim viis õpetajate arenguks.

Arengusammude programm sai alguse sellest, et asutajad nägid, et õpetajate mured on erinevad: ühe jaoks on peamine õppijate kaasamine ja motiveerimine, teise jaoks ennastjuhtiva õppija toetamine, kolmanda jaoks see, kuidas jõuda iga õppijani.

[Arengusammud](#) ↗

Eesmärk: Parandada õpetamise ja õppimise kvaliteeti 50 koolis üle Eesti

Loodud: 2022

Vedajad: Artur Taevere, Terje Äkke

PEAMISED SAAVUTUSED:

Arengusammude praktilised näited ja tõendus põhised kirjeldused loodud koos haridusteadlastega (100 sammu)

VÕTMENÄITAJAD:

- Koolide arv 10
- Õpetajate arv 73
- Tagasisidekohtumiste toimumise % võrreldes plaanituga 18% (aktiivseimas koolis 47%)
- Tagasisidekohtumiste arv sel õppeaastal 200+

Peaasi

Peaasi.ee on suurim vaimse tervise teemade eest seisev mittetulundusühing Eestis. Organisatsioon tegeleb vaimse tervise edendamise, vaimse tervise probleemide ennetuse, varase sekkumise ja häbimärgistamise vähendamisega meie ühiskonnas.

Peaasi.ee pakub nõustamisteenuseid, koolitusi ning arendab uuenduslikke lähenemisi vaimse tervise väljakutsete leevendamiseks meie ühiskonnas.

Peaasi.ee portaalil oli eelmisel aastal 1,1 miljonit külastust. Kontaktnõustamist sai 1700 klienti, veebinõustamist 5600 klienti.

Taavet*Sten tulevikufondi toetus aitas Peaasi.ee-l luua strateegia finantsiliseks jätkusuutlikkuseks, kasvatada võimekust tegevuste laiendamiseks ning arendada vaimse tervise vestlusroboti [robot.peaasi.ee](#).

[Peaasi](#) ↗

Eemärk: pakkuda ühiskonnale läbimõeldud ja teaduspõhist tuge vaimse tervise probleemidega tegelemisel, et jõuda olukorrani, kus kogu Eesti väärtustab vaimset tervist ja kannab selle eest hoolt.

Loodud: 2009

Vedajad: Anna-Kaisa Oidermaa, Ere Vasli

PEAMISED SAAVUTUSED:

- Suurim vaimse tervise veebiportaal Eestis
- Vaimse tervise esmaabi kontseptsioon
- Uuenduslikud nõustamisteenused, Peahea noortenõustamine ja Räägime lastest laspevanematele.

VÕTMENÄITAJAD:

- Portaali külastajad: 1,1 miljonit
- Nõustamisteenust saanud inimeste arv: 7,200

KiVa

SA Kiusamisvaba Kool arendab Eestis kiusamisvastast KiVa programmi. See on maailmas tunnustatud kui üks mõjusamaid ja terviklikumaid lahendusi kiusamise vähendamisel. Turu Ülikoolist alguse saanud programm on jõudnud rohkem kui 20 maailma riiki.

Algatus toetab õpetajaid ja lapsevanemaid teadmistega, mis aitavad kiusu ennetada ja juhtumeid lahendada. Samuti tegeleb KiVa programm selliste oskuste arendamisega, mis võimaldavad kooliealistel lastel paremini tulla toime iseendaga, suhetega gruppis ning võimaldavad luua ja hoida turvalisi ning austavaid suhteid. Sealhulgas õpetab KiVa programm, kuidas astuda kiusamisele vastu.

Eestis on programm jõudnud 11 aastaga ligi 140 koolini, praegu rakendab KiVa põhimõtteid 122 kooli, üle 5,000 õpetaja enam kui 45,000 õpilasega. Taavet*Sten tulevikufond liitus algatusega 2023. aastal. Fondi panus aitas värvata 2 uut mentorit, et seeläbi toetada kvaliteetsemat kiusuennetust 60 koolis ning toetada laienemist järjest uutesse koolidesse.

KiVa eesmärk on kasvatada teadlikkust, kuidas luua ja hoida koolis turvalisi ja hoolivaid suhteid nii, et kiusamisel ei ole kohta.

Loodud: 2012

Vedajad: Ingi Mikhelsoo, Kristiina Treial

PEAMISED SAAVUTUSED:

- 2023/24 õppeaastal on KiVa kasutusel 122 koolis
- KiVa koolides on kiusamise all kannatavaid õpilasi jätkuvalt oluliselt vähem, kui alles startivates koolides.

VÖTMENÄITAJAD:

- KiVaga liituvate koolide arv aastas on 5–10, 2026. aastal kasutab KiVa 1/3 üldhariduskoolidest.
- Programmist lahkunud koolide osakaal ei ületa 5% aastas.
- KiVa koolides on kiusamist kogunud õpilasi alla 15%.

Limbic

Vaimse tervise abi kättesaadavus on probleemiks kogu maailmas.

Ühendkuningriigist pärit ettevõtte Limbic arendab AI lahendusi, mis aitavad kliinilist psühholoogilist abi skaleerida. Nende esimene toode Limbic Access keskendub diagnostikale - enne esimest visiiti saab patsient juturobotiga suheldes oma muret kirjeldada ning vajalikud küsimustikud täita. Selle tulemusena on psühholoogil juba enne visiiti olemas esmane arusaam patsiendi vajadusest, riskitasemest ja võimalikust diagnoosist, mis võimaldab väärtuslikku aega paremini kasutada. Lisaks aja kokkuhoiule suurendab Limbic Access teadusajakirjas Nature Medicine avaldatud [andmete](#) põhjal tõenäosust, et inimene psühholoogi juurde jõuaks, ning seda eriti tugevalt vähemusgruppide seas.

Teine ning uuem toode Limbic Care on juturobotil põhinev lahendus, mis pakub patsiendile seansside vahelisel ajal psühholoogilist tuge ning toetab teda psühholoogi ettekirjutatud (nt. kognitiivsel käitumisteraapial põhinevate) harjutuste läbiviimisel. Lisaks edastatakse psühholoogile ülevaade seansside vahelistest muredest ja progressist, mis aitab taas väärtuslikku näost näkku aega paremini kasutada.

Limbicu tooted on aidanud enam kui 280,000 patsienti ning neid kasutatakse enam kui 40% NHS vaimse tervise kliinikutes üle Ühendkuningriigi. Limbicu tooted kasutavad spetsiaalselt välja töötatud andmemudeli struktuuri ning on maailmas esimesed meditsiiniseadmena (Medical Device) sertifitseeritud LLM lahendused. Järgmisena on ettevõtteel plaan siseneda Ameerika turule.

Mõjuinvesteering Limbicusse on meie portfellis ainulaadne, sest ettevõtte ei tegutse Eestis. Otsustasime investeerida, sest usume, et tegemist on ühe maailma juhtiva AI'i põhineva vaimse tervise lahendusega, millel on potentsiaali parandada vaimse tervise abi kättesaadavust ja kvaliteeti kogu maailmas, sh Eestis. Lisaks parandab ühes fookusvaldkonnas tegutseva maailmaklassi lahenduse arengutega kursis olemine meie enda kvaliteeti mõjuinvestorina ning võimekust portfelli ettevõtteid paremini toetada. Kõik investeeringust saadud tulu jääb MTÜsse ning suurendab selle investeerimisvõimekust.

[Limbic](#) ↗

Koostöö

Ühtlasi oleme ka Haridusfondi ellukutsujad ja toetajad. Koostöös Heateo SA ja Haridusfondiga otsime aktiivselt sekkumise kohti, mis oleksid suunatud koolijuhtide kompetentsi kasvatamiseks ja täiendamiseks, seda nii koostöös ülikoolidega kui erasektori juhtidega. Samuti võimalusi kaasa panustada haridusuuenduste jõudmisel koolivõrku.

Ettevõtlikkuse innustamine

Eesti on ülemaailmse ambitsiooniga, plahvatuslikult kasvavate ja ihaldusväärseid töökohti loovate idufirmade loomisel elaniku kohta maailma tipus. Me usume, et seni suuresti tehnoloogia-sektoris kasutusel olnud oskused ja teadmised peaksid jõudma kõikidesse valdkondadesse. See aitab Eesti majandusel nihkuda väärtusahelas kõrgemale.

Kui rakendame oma oskusi õigesti, siis kasvab eksportiva tehnoloogia-sektori osakaal aastaks 2030 Eesti SKP-s 15%-le, ja miks mitte kõrgemalegi. Lisaks vajavad ettevõtlikku mõtteviisi mitte-ärilised algatused riigijuhtimisest, hariduse või heategevuseni.

Näeme oma rolli selles, et meelitame Eestisse tipptasemel võrgustikke kogu maailmast ja toetame praktilisi koolinoorte programme, mis innustavad juba õpitule lisaks rakenduslikke lahendeid looma. Sellised algatused annavad noortele võimaluse teha esimesed sammud ettevõtete ehitamise maailmas.

Soovime innustada Eesti noori ettevõtjaid mõtlema suurelt ja õppima maailma parimatelt. Soovime näidata, et ka üllsurte eesmärkide saavutamine on võimalik, sest nii mõnigi tänane ettevõtlustäht on alustanud kahe sõbra, koera ja ema säästudega garaazis.

CDL-Estonia

Teadusmahukate ettevõtete kasvuprogramm Creative Destruction Lab (CDL) on asutatud Toronto ülikooli juures ja laienenud sealt 13 tippülikooli juurde üle maailma. Lisaks Oxfordile, Pariisile ja Berliinile alustas 2022. aastal Tartu ülikooli juures CDL-Estonia, mida rahastavad partnerlusena Vabamu, Taavet#Sten tulevikufond ja Eesti riik läbi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi.

CDL-Estonia kasvuprogramm keskendub varajase staadiumi ettevõtjatele, kellel on suur ambitsioon ja tugev teaduslik vundament. Tahame sel moel aidata lahendada näiteks digitaalse riigikorralduse, küberturvalisuse, rahvatervise ja genoomika probleeme.

Programmis alustab igal aastal umbes 20 hoolikalt valitud idufirmat Eestist ja maailmast, kellest edukalt lõpetavad vaid suurimat arengut näitavad tiimid.

Programm pakub osalejatele ainulaadset võimalust arendada ja testida oma ärimudeleid, samuti ühendust globaalse mentorite ja investorite võrgustikuga. Tihe seos ülikooliga võimaldab programmis toetavates rollides kaasa lüüa ka Delta ärikooli tudengitel.

[CDL-Estonia](#) ➔

Eesmärk: programm muudab Eesti ettevõtluskeskkonda rahvusvaheliselt nähtavamaks ning loob Eesti investoritele lisavõimalusi investeerimiseks.

Loodud: 2022

Vedajad: Andres Kuusik, Kadri Ukrainski, Ermo Tikk

PEAMISED SAAVUTUSED:

- 2022. aastal sai CDL tunnustuse EAS, Kredex ja Startup Estonia poolt kui Startup Community Newcomer 2022
- 2023. aastal valis CB Insight CDL-i maailma 10 aktiivsema kiirendi hulka.
- 2024. aastaks otsustas TÜ toetada programmi laiendamist kaitsetööstuse valdkonda

VÖTMENÄITAJAD:

- Keskmine idufirma väärtus programmi läbimisel: 1,2M eurot
- Sessioonidel osalejate arv (vähemalt 1 sessioon): 155
- Rahvusvaheliste osalejate arv (vähemalt 1 sessioon): 64
- Programmi mentorite arv: 54
- Idufirmade osakaal, kelle juhtkonnas on vähemalt üks naine: 57%
- CDL kursusel õppivate tudengite keskmine arv: 15
- Tudengite praktika alusel korraldustiimis osalevate tudengite arv: 6
- Koolitüdrukute programmis osalejate keskmine arv: 12

Vabaduste kaitsmine

Usume avatud ühiskonda ja tahame panustada demokraatliku riigikorra alustalade kaitsesse. Aitame kaasa sama väärtusruumi jagavate rahvusvaheliste võrgustike loomisesse.

Esimestel aastakümnetel peale Eesti taasiseseisvumist tundus paljudele, et meie vabadused on iseenesestmõistetavad, ent Ukraina sõja algus on seda reaalsust muutnud. Alates 2022 aastast on aina enam meie fookuses Eesti vabaduse kaitsmise omariikluse säilitamise tähenduses.

Vabamu

Vabamu on Eesti suurim tegutsev mittetulunduslik erakapitali poolt asutatud muuseum, mis on pühendunud Eesti inimeste ja meie riigi külastajate harimisele Eesti mineviku ja kätte võidetud vabaduste teemal. Muuseum näitab ühest küljest, kui habras võib olla vabadus ning teisalt jutustab isiklike lugusid inimestest, kes on seisnud õigluse ja õigusriigi eest.

Algselt ühest okupatsioonide muuseumist välja kasvanud organisatsioon tegutseb tänaseks kolmes valdkonnas: Vabamu muuseumid (peamaja Toompea veerel ja KGB kongid Pagari tänaval), noorteprogramm NoVa ja rahvusvahelistele koostööprojektidele keskenduv Global Conversations.

Vabamu igapäevane tegevus aitab kaasa sellele, et Eesti tugevad üleilmsed võrgustikud hoiaksid meid alati vabana. Sel moel mängib Vabamu olulist rolli Eesti tutvustamisel välismaailmale ja meie suuremaks tegemisel.

[Vabamu](#) ↗

Eesmärk: Läbi Eesti lähiajaloo tutvustamise seista Eesti vabaduse eest

Loodud: Kistler-Ritso Eesti SA loodi 1998, Vabamu maja avati 2003

Vedajad: Karen Jagodin (kuni 2024 suveni), Ede Schank Tamkivi, Kadri Paju, Martin Vaino

PEAMISED SAAVUTUSED:

- Vabamu on Eesti suurim eramuuseum
- 2023. aastal külastas Vabamut ja nende programme üle 70,000 inimese
- Vabamu pälvis Eesti Muuseumide aastaauhinna 2023 digiühiskonna loomise temaatilise kogu arendamise eest

VÕTMENÄITAJAD:

- Muuseumikülastajate arv aastas: 65,000
- Haridusprogrammides osalevate noorte arv aastas: 5,000
- Näituste ja oma programmi sündmuste arv aastas: 43

SALK

SA Liberaalne Kodanik (SALK) tegutseb avalikult liberaalse maailmavaate toetuseks. Selleks pakub SALK laiale hulgale osapooltele platvormi, võrgustikku, andmeid ja tööriistu, et paremini Eesti ühiskonna kujundamises osaleda.

Salk on sündinud arusaamast, et liberaalne ja demokraatlik ühiskonnakorraldus, mille poole Eesti ja suur osa läänemaailmast on püüelnud, on hapram kui arvati veel 10–20 aastat tagasi. Ühiskonnad, mis olid veel hiljuti avatud, on muutunud suletuteks, kokkulepped selle osas, mis on poliitikas ja avalikus ruumis lubatav, on murenenud.

Institutsioonid, mis on loodud seisma meie kõigi individuaalsete õiguste eest ja kaitsma meid ühiskonnana, on sattunud surve ja sageli otseste rünnakute alla. Tihti on nende arengute taga ka ühiskonna liikmete endi leigus või teadmiste puudumine. Kuid ühiskond, kus piiratakse osade inimeste õigusi ja vabadusi, valib väga ohtliku suuna ja ei ole enam vaba.

SALK lähtub veendumusest, et demokraatiat tuleb kaitsta demokraatia meetoditega – suurendades vabadust, avatust ja koostööd. SALK teeb oma tööd avatult, professionaalselt, argumenteeritult, faktidele ja uuringutele tuginedes ning igal võimalusel toetades Eesti kodanikuühiskonda.

[Salk](#) ↗

Levila

Levila on 2019. aasta lõpus loodud meedialabor ja tasuta meediakanal, mis võitleb ääremaastumise ja killustumisega Eestis, tuues teravad teemad inimesteni arusaadavas ja konstruktiivses vormis. Levila tegevus jätkub tihti ka pärast lugude avaldamist vestlustega, ajurünnakute või seminaridega – tulemuseks suurem mõju ühiskonda polariseerivate küsimuste lahendamisele.

Levila ajakirjanduslikke valikuid iseloomustavad järgmised märksõnad: oluline probleem, haarav lugu, päris inimesed. Levila vaatleb ja annab inimestele hääle, lisades võimalikult vähe oma hinnanguid või õpetusi, kuidas inimesed mõtlema peaksid. Levila väldib keerulist sõnavara ning kasutab teemade selgitamiseks jutustava ajakirjanduse mudelit.

Levilast on saanud Eesti filmiajakirjanduse üks vedajaid. Olulisemad näited on dokumentaalfilmid "Estcoy-8. Rääkimata lugu." ja "Trail Baltic", samuti 2023. aastal alguse saanud dokumentaalsari "Nad muutsid Eestit". Levila on kirjastanud raamatuid ("Vapilõvi"), teinud otseülekandeid ning tootnud telesaateid ("Võimule sinuga").

2023. aasta lõpus Levilas ilmunud artikkel "Lahkumisintervjuu" lahkas juhtimisprobleeme Eesti tervishoius ning jõudis 75 tuhande inimeseni. Loo külalisautor Priit Tohver jätkab samal teemal rääkimist telesaadetes ja konverentsidel. Eelmisel aastal avaldatud metsateemaline blogi "Kuhu kaob mets" viis 2024. aasta kevadel selleni, et Kliimaministeerium korraldas 60 osavõtjaga metsa-andmete talgud.

Suured uurivad artiklid ilmuvad Levilas lisaks tekstile ka Eesti näitlejate poolt sisse loetud audioformaadina. Täiendav keskendumine videoeksperimentidele sotsiaalmeedias viis Levila sisu aastal 2023 esmakordselt enam kui miljoni kasutajani - ja sõltuvalt kanalist on kuni enam kui ¼ neist väljastpoolt Tallinna.

[Levila](#) ↗

Eesmärk: Levila võitleb ääremaastumise ja killustumisega Eestis, tuues teravad teemad inimesteni arusaadavas ja konstruktiivses vormis

Loodud: 2019

Vedajad: Daniel Vaarik

PEAMISED SAAVUTUSED:

- Jutustava ajakirjanduse mudel, mis aitab rääkida teemadest lihtsalt
- Konstruktiivsete ja mittepolariseerivate arutelude algatamine

VÖTMENÄITAJAD:

- Rohkem kui miljon kontakti 2023. aastal
- 20 Levila lugudega seotud üritust üle Eesti

Riigikaitse

Panustame nii Ukraina kui Eesti füüsilise kaitsevõime tugevdamisse.